

Stanowisko konsultacyjne dotyczące projektu decyzji w sprawie DR.WPS.6080.3.2022

W nawiązaniu do ogłoszonych w dniu 2 czerwca 2023 r. przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej: Prezes UKE) konsultacji publicznych projektu decyzji w sprawie DR.WPS.6080.3.2022 w zakresie dostępu do sieci zrealizowanej w ramach POPC (dalej: Decyzja) przedstawiamy stanowisko w sprawie.

Lewiatan przedstawia niniejsze stanowisko z uwagi na to, że zasady alokacji i wykorzystania środków publicznych oraz wpływ polityk regulacyjnych na funkcjonowanie rynku pozostaje w obszarze naszego bezpośredniego zainteresowania, a przedstawiona do konsultacji Decyzja wprowadza nowe rozwiązania, które mogą istotnie wpływać na kształt stosunków gospodarczych w branży telekomunikacyjnej w najbliższych latach, a także na nowe projekty budowy sieci szerokopasmowej w programach KPO i FER.

Przejrzyste, uzasadnione i efektywne zasady dostępu hurtowego to niezbędne warunki do ukształtowania się skutecznej konkurencji oraz rozwoju konkurencyjności i różnorodności ofert dostępnych dla użytkowników końcowych.

Prezes UKE rozstrzygając tego typu sprawy powinien kierować się celami polityki regulacyjnej, a w tej sprawie w szczególności zapobieganiem zniekształcaniu lub ograniczaniu konkurencji oraz zapewnieniem przewidywalności regulacyjnej. Dzięki temu rozstrzygnięcie będzie również sprzyjać celom i założeniom związanym z wykorzystaniem środków publicznych tj. ograniczaniu negatywnych skutków przyznanej pomocy publicznej oraz umożliwienie świadczenia konkurencyjnych i przystępnych cenowo usług na rzecz użytkowników końcowych przez konkurujących ze sobą operatorów.

Bardzo istotne jest aby kluczowe zmiany zasad dostępu hurtowego nie były wprowadzane poprzez rozstrzyganie sporów indywidualnych, ale jako wypracowane zasady w konsultacji ze wszystkim zainteresowanymi uczestnikami rynku. Odnotowujemy, że główne kwestie sporne rozstrzygane w ramach niniejszego postępowania to mechanizm wprowadzania zmian w ofercie ramowej do umów międzyoperatorskich bez zawierania aneksów tzw. automatyczna zmiana umowy oraz zasady wypowiedzania umów.

1. Zasady automatycznego wdrożenia zmian Oferty do umów międzyoperatorskich

Zaproponowane zasady automatycznego wdrożenia zatwierdzonych przez Prezesa UKE zmian Oferty hurtowej beneficjenta POPC (dalej: OSD) do umów międzyoperatorskich (zmiany umowy w Części I Rozdział 3, pkt 3.2 ust. 10-18) są nowym rozwiązaniem w stosunku do rekomendacji Prezesa UKE dotyczących zasad dostępu hurtowego do sieci wybudowanych w ramach projektów POPC. Trudno więc uznać za zgodne ze stanem faktycznym stwierdzenia Prezesa UKE, że w procesie akceptacji zmian w ofercie hurtowej OSD, Prezes UKE bierze pod uwagę rozwiązania ustalone Wymaganiach oraz wytycznych i rekomendacjach Prezesa UKE w sprawie dostępu hurtowego w POPC.

Podkreślić należy, że automatyczne wprowadzenie zmian do umowy jest rozwiązaniem niespotykanym, albo rzadko spotykanym w relacjach gospodarczych.

Dlatego kluczowe dla uczestników rynku jest przedstawienie przez Regulatora uzasadnienia takiego podejścia, wskazanie czy i na jakiej ew. innej branży Prezes UKE się wzorował, zwłaszcza że podejście to zostało przyjęte w ofercie hurtowej OSD bez konsultacji z rynkiem telekomunikacyjnym.

Warto podkreślić, że rynek telekomunikacyjny charakteryzuje się kapitałochłonnością i długim okresem zwrotu z inwestycji. Dotyczy to także operatorów korzystających, którzy decydując się na skorzystanie z dostępu ponoszą istotne koszty wejścia np. dostosowania swoich systemów informatycznych do systemów obsługi OSD.

Zastosowane rozwiązania oznaczają, że podmiot korzystający z dostępu będzie działał w warunkach niepewności i niestabilności. Wynika to z faktu, że nie zostały określone kryteria wprowadzonych zmian, zwłaszcza w odniesieniu do sposobu zatwierdzania zmiany opłat hurtowych. Nie jest też jasne jak te rozwiązania wpłyną na świadczenie usług detalicznych.

Dla przykładu jak wzrost opłaty hurtowych np. o 10 %, w ocenie Regulatora, OK ma przenieść na ceny na rynku detalicznym w kontekście regulacji i ochrony użytkowników końcowych? Czy Operator Korzystający ma prawo podnieść przynajmniej o tyle opłaty detaliczne? Wydaje się, że regulacje dotyczące świadczenia usług detalicznych nie pozwalają na taką dowolność i elastyczność w relacjach z użytkownikami końcowymi.

W takiej sytuacji należałoby uznać, że Prezes UKE kształtuje warunki dające istotną przewagę operatorom zapewniającym dostęp hurtowy w stosunku do operatora korzystającego, co jest odmiennym podejściem w stosunku do tego jakie było stosowane przez regulatora rynku telekomunikacyjnego. Tak odmiennie rozwiązania od tych jakie panują na rynku konkurencyjnym nie powinny być stosowane w projektach z udziałem środków publicznych. Należy przypomnieć, że finansowanie publiczne służy wyrównaniu sytuacji rynkowej na obszarach mniej atrakcyjnych finansowo, do tych na których przedsiębiorcy finansują inwestycje w całości ze środków komercyjnych. Dofinansowanie w POPC miało na celu stworzenie takich warunków, aby umożliwić przedsiębiorcom funkcjonowanie na tych obszarach, tak jak na innych obszarach gdzie inwestycje są realizowane w całości ze środków prywatnych. Zatem zarówno warunki dostępu hurtowego oraz opłaty hurtowe powinny pomagać osiągać porównywalne warunki do tych obowiązujących na innych rynkach

konkurencyjnych. Na takim podejściu opierają się Wytyczne UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych. Jak wspomniano wyżej takie rozwiązania nie są spotykane w relacjach gospodarczych, a sam proces zatwierdzania zmiany oferty w projektach POPC nie jest transparentny. Oferty zatwierdzane są bez konsultacji publicznych, co nie daje przedsiębiorcom korzystającym możliwości zapoznania się i wypowiedzenia się co do kształtu planowanych rozwiązań. W tych uwarunkowaniach automatyczna zmiana umów wzbudza wątpliwości co do zasadności jej zastosowania w relacjach międzyoperatorskich, zwłaszcza w projektach z udziałem środków publicznych.

2. Zasady wypowiedzania umowy

Drugą istotną kwestią w tej sprawie są zmiany w zasadach wypowiedzania umów. Do tej pory Prezes UKE reprezentował na rynku telekomunikacyjnym taki pogląd, że zasady wypowiedzania umowy regulowanej, w tym również w projektach POPC, powinny być ograniczone do ściśle zdefiniowanych sytuacji. W tym przypadku Prezes UKE rozszerza te podstawy, także na sytuację braku akceptacji zmiany warunków hurtowych, jednocześnie wprowadzając tylko 6-miesięczny okres ochronny tj. okres wypowiedzenia (zmiany w Części I umowy Rozdział 4.7, ust. 5).

To rozwiązanie jest przeciwne kierunkom regulacji wskazanym w Wytycznych UKE, które przestrzegają, iż sytuacja przyznawania środków publicznych może wzmacniać pozycję operatora dostającego pomoc, zatem środki zaradcze podejmowane przez regulatora powinny być ukierunkowane na przeciwdziałaniu tej sytuacji, a nie odwrotnie.

W ocenie Lewiatan przyjęte rozwiązania opisane powyżej nie sprzyjają rozwojowi efektywnej konkurencji, ani możliwości budowania przystępnej oferty cenowej dla użytkowników końcowych.